

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของธนาคารออมสิน สาขาลำพูน จังหวัดลำพูน ครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ของการดำเนินงานตามโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของธนาคารออมสินสาขาลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุง พัฒนาโครงการต่อไปในอนาคต โดยแบ่งผลการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 6)

ส่วนที่ 2 การประเมินด้านกระบวนการและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู (ตารางที่ 7 ถึง ตารางที่ 29)

ส่วนที่ 3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ตารางที่ 30 ถึง ตารางที่ 31)

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	65	36.7
หญิง	114	63.3
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเพศของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูเป็นเพศหญิงจำนวน 114 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเป็นเพศชายจำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า30ปี	3	1.6
30-39ปี	11	6.2
40-49ปี	71	39.5
50-59ปี	94	52.7
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีอายุระหว่าง 50-59 ปี จำนวน 68 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.5 และจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.6

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ตรี	131	73.4
โท	41	22.7
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	3.9
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามระดับการศึกษาของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 131 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาโท จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 และน้อยที่สุดได้แก่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก
เครือข่ายพัฒนาชีวิตครู

ระยะเวลาการร่วมโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1 ปี	3	1.7
2.00	3	1.7
3.00	15	8.5
4.00	60	33.4
5.00	73	41.0
6.00	25	13.7
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามระยะเวลาเข้าร่วมโครงการของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 5 ปี จำนวน 73 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาได้แก่มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ 4 ปี จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.4 และน้อยที่สุดได้แก่มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ 1 ปี และ 2 ปี จำนวนปีละ 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.4

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกข้อมูลตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้

สมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้	จำนวน	ร้อยละ
1.00	29	16.3
2.00	109	61.0
3.00	29	16.3
4.00	9	4.9
5.00	3	1.6
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตक्रमีสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ 2 คน จำนวน 109 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมาคือมีสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ 1 คน และ 3 คน จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.6 และน้อยที่สุดคือมีสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ 5 คน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ

ระดับเงินเดือน	จำนวน	ร้อยละ
10,000-20,000 บาท	21	11.6
20,001-30,000 บาท	117	65.1
30,001-40,000 บาท	36	20.2
มากกว่า 40,000 บาท	5	3.1
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามระดับเงินเดือนของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับเงินเดือนในระดับ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 117 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.1 รองลงมาได้แก่สมาชิกที่มีระดับเงินเดือน 30,001 – 40,000 บาทจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 และ น้อยที่สุดได้แก่สมาชิกที่มีระดับเงินเดือน มากกว่า 40,000 บาท จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.1

4.2 การประเมินด้านกระบวนการและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลที่เข้าร่วมโครงการ
สินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน	149	83.1
2. เพื่อรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	21	11.3
3. เพื่อรวมกลุ่มสร้างรายได้เสริม	29	16.1
4. อื่น ๆ *	5	2.4

* เหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ กู้ตามสิทธิการกู้ยืม 5 คน

** ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 7 แสดงเหตุผลที่เข้าร่วมโครงการของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูเข้าร่วมโครงการเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สิน 149 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 83.1 รองลงมาเพื่อต้องการสร้างรายได้เสริม ร้อยละ 16.1 และส่วนน้อยได้แก่ต้องการกู้เงินตามสิทธิที่ได้รับ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.4

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละ เปรียบเทียบหนี้สินที่มีต่อธนาคารออมสินก่อนเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

หนี้สินที่มีต่อธนาคารออมสิน เปลี่ยนแปลงในทาง	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินเท่าเดิม	50	28.0
หนี้สินเพิ่มขึ้น	109	60.7
หนี้สินลดลง	20	11.2
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลหนี้สินของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูที่มีต่อธนาคารออมสิน เปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีหนี้สินต่อธนาคารออมสินหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูเพิ่มขึ้น จำนวน 109 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60.7 ซึ่งเป็นหนี้สินที่เกิดจากการรวมหนี้ของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูแสดงให้เห็นว่าสมาชิกส่วนมาก ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการคือการรวมหนี้สินที่มีมาไว้กับธนาคารออมสินแล้ว รองลงมาได้แก่มีหนี้สินเท่าเดิม 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 และส่วนน้อยมีหนี้สินลดลง 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.2 ราย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละ เปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สินนอกจากธนาคาร
ออมสินก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ

หนี้สินที่มีนอกธนาคารออมสิน เปลี่ยนแปลงในทาง	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินนอกเท่าเดิม	16	9.0
หนี้สินนอกเพิ่มขึ้น	13	7.0
หนี้สินนอกลดลง	150	84.0
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบจำนวนหนี้ที่สมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครุมี
นอกจากธนาคารออมสิน ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครุ พบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครุ มีหนี้สินนอกจากธนาคารออมสินลดลง จำนวน
150 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครุส่วนมากได้รวม
หนี้ทั้งหมดมาไว้กับธนาคารออมสิน และไม่ได้สร้างหนี้นอกเหนือจากหนี้ที่มีกับธนาคารออมสิน
เพิ่มขึ้นอีก รองลงมาได้แก่หนี้สินนอกเท่าเดิม จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9 และส่วนน้อย มี
หนี้สินนอกธนาคารออมสินเพิ่มขึ้น จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 7

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูและร้อยละจำแนกตามภาระหนี้สินรวมทั้งหมดเปรียบเทียบความแตกต่าง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

ภาระหนี้สิน	ก่อน เข้าร่วมโครงการ		หลัง เข้าร่วมโครงการ		จำนวนที่แตกต่าง (เพิ่มขึ้น / ลดลง)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	5	2.7	6	3.3	1	20
10,000 - 100,000 บาท	0	0	10	5.8	10	-*
100,001-200,000 บาท	10	5.4	6	3.3	-4	-40
200,001-300,000 บาท	3	1.8	8	4.2	5	166
300,001-400,000 บาท	3	1.8	15	8.3	12	400
400,001-500,000 บาท	8	4.5	22	12.57	4	50
500,001-600,000 บาท	16	8.9	12	6.7	-4	-25
600,001-700,000 บาท	11	6.3	6	3.3	-5	-45.45
700,001-800,000 บาท	16	8.9	6	3.3	-10	-62.5
800,001-900,000 บาท	13	7.1	1	.81	-12	-92.31
900,001-1,000,000 บาท	14	8.0	8	4.2	-6	-42.86
มากกว่า 1,000,000 บาท	80	44.6	79	44.13	-1	-1.25
รวม	179	100.0	179	100.0	-	-

* เพิ่มขึ้นจาก 0 ราย

จากตารางที่ 10 ข้อมูลเรื่องภาระหนี้สินจำแนกตามภาระหนี้สินรวมทั้งหมดของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู ก่อนเข้าร่วมโครงการยื่นขอสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูมีภาระหนี้สินรวมอยู่ในระดับ มากกว่า 1,000,000.- บาท จำนวน 80 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมา มีภาระหนี้สินรวมอยู่ในระดับ 700,001 – 800,000 บาท และ 500,001 – 600,000 บาท จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 และน้อยที่สุดได้แก่ระดับ 10,000 – 100,000 บาท จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0

ภาระหนี้สินหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ของกลุ่มตัวอย่างประชากร สมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่าส่วนมากมีภาระหนี้สินรวมอยู่ในระดับ มากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.13 รองลงมาได้แก่มีภาระหนี้สินรวมอยู่ในระดับ 400,001 – 500,000 บาท จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.57 และน้อยที่สุดได้แก่ มีภาระหนี้สินรวมอยู่ในระดับ 800,001 – 900,000 บาท จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.81

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการเปรียบเทียบระดับหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิก เครือข่ายพัฒนาชีวิตครู ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู กลุ่มตัวอย่างมี ระดับหนี้สินโดยรวมลดลงหลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู โดยสังเกตได้จาก ระดับหนี้สินต่ำกว่า 500,000 บาท เพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 32 ราย และกลุ่มตัวอย่างที่หนี้สินตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ถึง 1,000,000 ก็มีจำนวนลดลงเช่นกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของเจ้าหน้าที่
เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

ประเภทของเจ้าหน้าที่	ก่อนเข้าร่วมโครงการ		หลังเข้าร่วมโครงการ	
	จำนวนลูกหนี้	ร้อยละ	จำนวนลูกหนี้	ร้อยละ
สหกรณ์ออมทรัพย์	162	90.1	90	50.4
ธนาคารออมสิน	66	36.4	122	68.4
ช.ก.ส.	21	11.8	17	9.4
ธนาคารอาคาร สงเคราะห์	41	37.3	29	16.4
ธนาคารกรุงไทย	67	50.0	40	34.2
หนี้นอกระบบ	90	54.1	61	31.6
อื่น ๆ	33	18.2	25	13.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 11 แสดงเจ้าหน้าที่ของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีหนี้อยู่กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจำนวน 162 ราย มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 90.1 รองลงมาได้แก่หนี้นอกระบบจำนวน 90 ราย คิดเป็น ร้อยละ 54.1 และส่วนน้อยมีหนี้สินกับ ช.ก.ส. จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.8

หลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีหนี้สินส่วนมากอยู่กับธนาคารออมสิน จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมาได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดลำพูน จำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.4 และส่วนน้อยมีหนี้กับ ช.ก.ส. จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตาม การมีหนังสืออื่นนอกจากธนาคารออมสินหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

หนังสืออื่น	จำนวน	ร้อยละ
มีหนังสืออื่น	129	71.9
ไม่มีหนังสืออื่น	50	28.1
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 12 จำแนกตามการมีหนังสืออื่นนอกจากธนาคารออมสิน หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูพบว่า สมาชิกยังคงมีหนังสืออื่นนอกจากหนังสือที่มีกับธนาคารออมสิน จำนวน 129 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.9 และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีหนังสืออื่น ๆ จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ทำให้เกิดการ
สร้างหนี้สิน

เงินที่กู้นำมาใช้เกี่ยวกับเรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	101	56.4
2. ค่าเล่าเรียนบุตร	90	50.3
3. ซื้อมัน ที่อยู่อาศัย	70	39.1
4. ซื้อมันพาหนะ	43	24.0
5. ลงทุน	56	31.3
6. อื่น ๆ		
6.1 ชำระหนี้	13	7.3
6.2 อื่น ๆ *	10	5.6

* เหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ ค่าเล่าเรียนตนเอง, เป็นค่ารักษาพยาบาล และซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

** ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 13 แสดงถึงสาเหตุของการก่อหนี้ของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวน 101 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาได้แก่การใช้เป็นค่าเล่าเรียนบุตรจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 และส่วนน้อยใช้เป็นค่าเล่าเรียนของตนเอง ค่ารักษาพยาบาลและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงของ
รายได้เสริมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

รายได้ที่เปลี่ยนแปลงในทาง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เพิ่มขึ้น	102	57.1
รายได้เท่าเดิม	43	23.8
รายได้ลดลง	34	19.0
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงรายได้เสริมของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูที่เปลี่ยนแปลงไป
หลังจากเข้าร่วม โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่าย
พัฒนาชีวิตครูมีรายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 102 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมา มีรายได้เท่า
เดิม จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.8 และมีรายได้ลดลง จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 19

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับของรายได้อื่น ๆ รวมเปรียบเทียบความแตกต่าง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายได้เสริมก่อน เข้าร่วมโครงการ (บาท / ปี)	ก่อน เข้าร่วมโครงการ		หลัง เข้าร่วมโครงการ		จำนวนที่แตกต่าง (เพิ่มขึ้น / ลดลง)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	54	30.1	37	20.9	17	31.48
10,000-100,000	96	53.6	107	60.0	11	11.45
100,001-200,000	24	13.6	20	11.3	-4	-16.67
200,001-300,000	2	.9	8	4.3	6	300
300,001-400,000	3	1.8	5	2.6	2	66.67
มากกว่า 1,000,000 บาท	0	0	2	0.9	2	0
รวม	179	100.0	179	100.0	-	-

จากตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้อื่น ๆ รวมทั้งที่เกิดจากการทำกิจกรรมสร้างรายได้ด้วยตนเอง และกิจกรรมของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับ เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่าก่อนเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูมีรายได้อื่น ๆ รวม อยู่ในระดับ 10,000.- 100,000 บาท จำนวน 96 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาได้แก่ สมาชิกที่มีระดับรายได้อื่น ๆ รวม น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.1 และน้อยที่สุดได้แก่สมาชิกที่มีระดับมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่ามีระดับรายได้อื่น ๆ รวมอยู่ในระดับ 10,000 – 100,000 บาท จำนวน 107 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาได้แก่ระดับรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.9 และน้อยที่สุดได้แก่ระดับ มากกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.9

จากการเปรียบเทียบระดับรายได้อื่นที่กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นของการได้รับรายได้อื่นมากที่สุดที่ระดับรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.48 รองลงมาอยู่ที่ระดับรายได้

10,000 – 100,000 บาท จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.45 และพบว่าได้รับรายได้อื่นในระดับ 100,001 – 200,000 บาท ลดลงจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดการกับค่าตอบแทน 1 % ที่ได้รับจากธนาคาร

การจัดการกับค่าตอบแทน 1%	จำนวน	ร้อยละ
1. นำเงินส่วนมากเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกกลุ่ม	111	62.2
2. ลงทุนกำไรแล้วคืนเงินปันผลให้สมาชิก	16	9.2
3. ใช้ใจกิจกรรมของกลุ่ม	23	12.6
4. เก็บไว้เป็นเงินออม	27	15.1
5. อื่น ๆ		
5.1 ไม่ได้รับเงินคืน*	15	8.4
5.2 อื่น ๆ **	14	7.6

* ไม่ได้รับเงินคืน เนื่องจากมีหนี้ค้างชำระจึงถูกระงับค่าตอบแทน

** เหตุผลอื่น ๆ เช่น เป็นเงินกู้เพื่อลงทุนอาชีพ, คืนให้เมื่อหมดสัญญาของออมสิน

*** ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นการจัดการกับค่าตอบแทน 1 % ที่ได้รับจากธนาคารออมสินของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูนำเงินที่ได้รับไปเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกกลุ่ม จำนวน 111 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาได้แก่ เก็บไว้เป็นเงินออม จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.1 และส่วนน้อยนำไปเป็นเงินกู้เพื่อลงทุนในอาชีพของสมาชิก หรือจะคืนให้เมื่อหมดสัญญา จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิก ของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู

กิจกรรมสร้างรายได้เสริม	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดกิจกรรม	52	29.1
ไม่เคยจัดกิจกรรม	127	70.9
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างรายได้เสริมของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่าสมาชิกไม่เคยทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างรายได้เสริม จำนวน 127 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.9 และส่วนน้อยมีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างรายได้เสริม จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.1

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นว่าเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู สามารถสร้างรายได้เสริมแก่สมาชิกระดับใด

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยมาก	24	13.2
น้อย	113	63.2
มาก	35	19.7
มากที่สุด	7	3.9
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 18 จำแนกตามระดับความคิดเห็นของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่า มีความเห็นว่า เครือข่ายพัฒนาชีวิตครูสร้างรายได้เสริมแก่สมาชิกในระดับน้อย จำนวน 113 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมามีความเห็นว่าเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูสร้างรายได้เสริมในระดับมาก จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.7 และส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่าเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูสร้างรายได้แก่สมาชิกใน ระดับมากที่สุดจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตาม ค่าเฉลี่ยรายได้เสริมหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม
ของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู แยกตามแหล่งที่มาของรายได้

แหล่งที่มารายได้เสริม	จำนวนเงินคน	รายได้เฉลี่ย
ไม่มีรายได้จากกิจกรรมเสริม	58	0.00
ค่าตอบแทน	84	6,744.19
ค่าขาย	73	93,111.11
สอนพิเศษ	38	21,321.43
เกษตรกรรม	84	41,709.68
ปศุสัตว์	8	70,800.00
อื่น ๆ	52	49,684.21

* จากผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

** อื่น ๆ เช่น กิจการบ้านเช่า กิจการหอพัก ธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น

จากตารางที่ 19 จำแนกรายได้เสริมที่สมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ แบ่งตามแหล่งที่มาของรายได้ พบว่า สมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับรายได้จากการค้าขายเป็นจำนวนเงินมากที่สุดเฉลี่ย 93,111.11 บาท จำนวน 73 ราย รองลงมาได้แก่รายได้จากการทำปศุสัตว์ จำนวนเงินเฉลี่ย 70,800.00 บาท จำนวน 8 ราย และมีสมาชิกจำนวน 58 รายที่ไม่ได้รับรายได้จากกิจกรรมเสริมเลย

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับขวัญและกำลังใจ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขวัญและกำลังใจ	ระดับขวัญและกำลังใจ					ค่าเฉลี่ย
	5	4	3	2	1	
โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูทำให้รู้สึกมั่นคง ในชีวิตมากขึ้น	43	72	49	7	8	3.75 (มาก)
หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู รู้สึกว่ามีความวิตกกังวลในการทำงานมากขึ้น	38	79	43	14	5	3.73 (มาก)
หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ทำให้มีความสุขกับการทำงานมากขึ้น	47	68	40	14	10	3.72 (มาก)
หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู รู้สึกว่าปัญหาหนี้สินที่มีได้รับการแก้ไขที่ตรงจุด	35	71	59	10	4	3.69 (มาก)
โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูทำให้รู้สึกว่า ได้รับสวัสดิการที่ดีจากภาครัฐ	41	70	46	14	8	3.68 (มาก)
หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู รู้สึกภาคภูมิใจที่รัฐบาลให้ความสำคัญ ในการหา แนวทางแก้ปัญหา	29	90	37	18	5	3.67 (มาก)
เมื่อปัญหาหนี้สินได้รับการแก้ไขหลังจากเข้าร่วม โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูทำให้สามารถที่ จะสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ได้มากขึ้น	35	73	50	12	9	3.63 (ปานกลาง)
หลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู แล้วทำให้ไม่ต้องกังวลใจเกี่ยวกับภาระหนี้สินอีก	42	70	36	18	13	3.61 (ปานกลาง)
เครือข่ายพัฒนาชีวิตครูทำให้คนในองค์กร มี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น	24	87	40	20	8	3.55 (ปานกลาง)
เมื่อมีปัญหา สมาชิกเครือข่ายฯ สามารถร่วมกัน แก้ปัญหาได้	17	64	47	22	29	3.10 (ปานกลาง)
ระดับขวัญและกำลังใจโดยรวม						3.67 (มาก)

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูหลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูแล้วมีขวัญและกำลังใจดีขึ้นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 โดยสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีความเห็นว่า โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูทำให้รู้สึกว่าได้รับสวัสดิการที่ดีจากรัฐบาล ทำให้รู้สึกมั่นคงในชีวิต ปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขที่ตรงจุดแล้วมีความสุขในการทำงานมากขึ้น มีความภาคภูมิใจที่รัฐบาลให้ความสำคัญ ในการหาแนวทางแก้ไข ปัญหา มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น และรู้สึกดีในระดับปานกลางเกี่ยวกับไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับภาระหนี้สินอีกต่อไป สมาชิกเครือข่ายฯ สามารถร่วมกันแก้ปัญหาแก่สมาชิกได้ ทำให้สามารถสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ได้มากขึ้น ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในกลุ่มมากขึ้น

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการได้รับข่าวสารจากเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู

การได้รับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	2	0.8
มาก	67	37.5
ปานกลาง	85	47.7
น้อย	25	14.0
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงระดับการได้รับข่าวสารจากเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับข่าวสารในระดับ ปานกลาง จำนวน 85 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมาได้แก่การได้รับข่าวสารในระดับมาก จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 และน้อยที่สุดได้แก่การได้รับข่าวสารในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนครั้งการจัดกิจกรรมใน 1 ปี

กิจกรรมใน 1 ปี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการจัดกิจกรรมเลย	15	8.5
1 ครั้ง	110	61.5
2 ครั้ง	45	25.6
3 ครั้ง	3	1.0
4 ครั้ง	3	1.7
10 ครั้ง	2	0.9
12 ครั้ง	1	0.8
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 22 จำแนกตามจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมภายในกลุ่มใน 1 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีการจัดกิจกรรมภายในกลุ่ม ปีละ 1 ครั้ง จำนวน 110 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาได้แก่ จัดกิจกรรมภายในกลุ่ม 2 ครั้งต่อปี จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.6 และน้อยที่สุดคือจัดกิจกรรม 12 ครั้งต่อปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ

การจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ	69	38.55
มีการจัดกิจกรรมแต่ไม่พัฒนาวิชาชีพ	95	53.07
ไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ	15	8.38
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 23 จำแนกตามการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพภายในกลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีการจัดกิจกรรมแต่ไม่พัฒนาวิชาชีพ จำนวน 95 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.07 และส่วนน้อยไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ ที่ส่งเสริมวิชาชีพ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.38

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์จากการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
เกิดความคิดสร้างสรรค์	73	41.1
ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์	13	7.1
ไม่แน่ใจ	93	51.8
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 24 จำแนกตามการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูไม่แน่ใจว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นมีการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 93 ราย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาได้แก่กิจกรรมที่ทำภายในกลุ่มทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.1 และส่วนน้อย เห็นว่าการทำกิจกรรมไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามโครงสร้างการจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ

การจัดการภายในกลุ่ม อย่างเป็นระบบ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	31	17.6
ปานกลาง	98	54.4
มาก	50	28.0
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 25 จำแนกตามโครงสร้างการจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ พบว่า ตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูเห็นว่า มีการจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบในระดับปานกลาง จำนวน 98 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาได้แก่การจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบในระดับมากจำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 และส่วนน้อยได้แก่ การจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบในระดับน้อย จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.6

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการวัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้
ความสามารถและทักษะวิชาชีพ

ระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	100	55.7
มาก	22	12.3
ไม่พัฒนาความรู้ความสามารถ	57	32.0
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 26 จำแนกตามระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถที่เกิดจากการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีการพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับปานกลางจำนวน 100 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมาได้แก่ ไม่

มีการพัฒนาความรู้ความสามารถจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 32 และน้อยที่สุดได้แก่ มีการพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับมาก จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.3

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เสริมสร้างทักษะ

เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เสริมสร้างทักษะ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	109	60.8
มาก	27	15.0
ไม่เกิดการแลกเปลี่ยน	43	24.2
รวม	179	100.0

จากตารางที่ 27 จำแนกตามการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เสริมทักษะวิชาชีพจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในระดับปานกลาง จำนวน 109 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาได้แก่ ไม่เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.2 น้อยที่สุดได้แก่ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระดับมากจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 15

ตาราง 28 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

ประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
1. หนี้สินลดลง	114	63.7
2. รายได้เพิ่มขึ้น	52	29.0
3. มีการระงับการส่งชำระต่องวดลดลง	88	49.2
4. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยลดลง	92	51.6
5. อื่น *	20	11.3

* เหตุผลอื่น ๆ เช่น ภาระความกังวลลดลง, สมาชิกถูกเอาเปรียบน้อยลง, มีการประกันมูลหนี้ เป็นต้น

** ตอบได้เกิน 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 28 แสดงประโยชน์ที่สมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับหลังจากเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูได้รับประโยชน์คือหนี้สินลดลงจำนวน 114 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.7 รองลงมาได้แก่ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยลดลง จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.6 และน้อยที่สุดได้แก่เหตุผลอื่น ๆ เช่น ภาระความกังวลลดลง , สมาชิกถูกเอาเปรียบน้อยลง , มีการประกันมูลหนี้ เป็นต้น จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.3

ตาราง 29 ปัญหาที่ทำให้หนี้สินไม่ลดลง

ปัญหาที่ทำให้หนี้สินไม่ลดลง	จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ของโครงการไม่ตรงกับความ ต้องการ	19	10.6
2. วงเงินให้กู้ยืมเกินไป ไม่เพียงพอต่อการรวม หนี้ที่มีทั้งหมด	89	49.7
3. สมาชิกขาดวินัยทางการเงิน	112	62.6
4. การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายไม่เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	67	37.4
5. สมาชิกในกลุ่มไม่ช่วยเหลือกัน	39	21.7
6. การรวมกลุ่มไม่ก่อให้เกิดรายได้เสริม	75	42.0
7. อื่น ๆ *	9	5.0

* อื่น ๆ เช่น สมาชิกถูกเอาเปรียบ, สมาชิกไม่ส่งเงินงวดให้ธนาคาร, ขาดความรับผิดชอบ, ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย, สมาชิกไม่ปฏิบัติตามหลักที่วางไว้, ไม่มีการดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จเป็นต้น

** ตอบได้เกิน 1 ข้อ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 179 ราย

จากตารางที่ 29 แสดงปัญหาของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูที่ส่งผลให้หนี้สินไม่ลดลง พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูมีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่สมาชิกบางท่านหนี้สินไม่ลดลง เกิดจากสมาชิกขาดวินัยทางการเงินจำนวน 112 ราย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมาได้แก่ วงเงินให้กู้ยืมเกินไป ไม่เพียงพอต่อการรวมหนี้ที่มีทั้งหมดได้ จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.7 และส่วนน้อยได้แก่เหตุผลอื่น ๆ เช่น สมาชิกถูกเอาเปรียบ, สมาชิกไม่ส่งเงินงวดให้ธนาคาร, ขาดความรับผิดชอบ, ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย, สมาชิกไม่ปฏิบัติตามหลักที่วางไว้, ไม่มีการดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จเป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 5.0

การทดสอบสมมติฐาน

4.3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

ในการศึกษาเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แยกการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านภาระหนี้สินของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู ศึกษาโดยการทดสอบทางสถิติของการเปลี่ยนแปลงภาระหนี้สินที่มีทั้งหมด
2. ด้านรายได้ของสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู ศึกษาโดยการทดสอบทางสถิติของการเปลี่ยนแปลงรายได้ของสมาชิก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1. H_0 : จำนวนภาระหนี้สินของข้าราชการครูก่อนเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างจากจำนวนภาระหนี้สินหลังเข้าร่วมโครงการ ($X_1 = X_2$)

H_1 : จำนวนภาระหนี้สินของข้าราชการครูก่อนเข้าร่วมโครงการมากกว่าจำนวนภาระหนี้สินหลังเข้าร่วมโครงการ ($X_1 \neq X_2$)

X_1 หมายถึง หนี้สินของข้าราชการครูก่อนเข้าร่วมโครงการ ฯ

X_2 หมายถึง หนี้สินของข้าราชการครูหลังเข้าร่วมโครงการ ฯ

ตารางที่ 30 แสดงการคำนวณ t -test เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1

$$t = \frac{172.60}{\sqrt{\frac{179(4070.35) - (172.60)^2}{179 - 1}}}$$

$$= 2.75$$

จากการคำนวณได้ค่า t เท่ากับ 2.75 องศาแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $179 - 1 = 178$ เปิดค่าวิกฤตจากตาราง t แบบ two - tail ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่า $t = 1.96$ นำค่า t ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า t ที่เปิดตารางพบว่า ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า t ที่เปิดตาราง สรุปได้ว่า ความแตกต่างระหว่าง หนี้สินก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูมีนัยสำคัญ หรือ หนี้สินก่อนเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูแตกต่างกับ หนี้สินหลังเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู โดยมีหนี้สินเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโครงการประมาณ 1,132,000 บาท และลดลงหลังเข้าร่วมโครงการเหลือประมาณ 1,036,000 บาท

สมมติฐานที่ 2 H_0 : การรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น
($\Delta R = 0$)

H_1 : การรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น
($\Delta R \neq 0$)

ΔR หมายถึง ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงรายได้ของครูหลังเข้าร่วมโครงการ โดยที่รายได้หมายถึง รายได้อื่น ๆ และรายได้เสริมจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมรายได้ของกลุ่ม

ตารางที่ 31 แสดงการคำนวณ t -test เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2

$$t = \frac{862.26}{\sqrt{\frac{179(109440.33) - (862.26)^2}{179 - 1}}}$$

$$= 2.65$$

จากการคำนวณได้ค่า t เท่ากับ 2.65 องศาแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $179 - 1 = 178$ เปิดค่าวิกฤตจากตาราง t แบบ two tail ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ค่า $t = 1.96$ นำค่า t ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า t ที่เปิดจากตารางพบว่า ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า t ที่เปิดจากตาราง สรุปได้ว่า ความแตกต่างระหว่างรายได้เสริมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการมีนัยสำคัญ หรือรายได้เสริมก่อนเข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกับรายได้เสริมหลังเข้าร่วมโครงการ โดยมีรายได้เสริมก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 40,450 บาท และเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการเป็น 45,270 บาท

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของธนาคารออมสิน สาขาลำพูน จังหวัดลำพูน โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 179 ราย จากข้อเสนอแนะของตัวอย่างประชากรสมาชิกเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู สรุปได้ดังนี้

1. วงเงินกู้ยืมน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการรวมหนี้สินทั้งหมดได้ ดังนั้นจึงกลายเป็นภาระ ที่ทำให้สมาชิกยังคงต้องไปกู้ยืมเงินที่อื่นมาเพิ่มเติม
2. ควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมในการพัฒนาชีวิตอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของโครงการอย่างเต็มที่ ไม่ใช่เป็นการรวมกลุ่มกันเพียงเพื่อต้องการกู้ยืมเงินจากทาง ธนาคารเท่านั้น
3. เงินค่าตอบแทน 1 % ควรมีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก เช่น อาจมีการนำไปลงทุนเพื่อให้เกิดผลตอบแทนมากขึ้น
4. ขั้นตอนการขอกู้ยืมเงินซับซ้อนเกินไป ควรมีการพิจารณาลดขั้นตอนลง เพื่อให้เกิดความ รวดเร็วขึ้น
5. เงินงวดที่ส่งชำระสูงเกินไป ควรมีการลดดอกเบี้ยให้ต่ำกว่านี้ หรือขยายระยะเวลาการ ชำระหนี้ เพื่อให้เงินงวดส่งชำระน้อยลง จะส่งผลให้สมาชิกมีเงินเหลือในแต่ละเดือนมากขึ้น
6. โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู มีวัตถุประสงค์เพื่อการรวมหนี้เท่านั้น ควรมีการ เพิ่มเติมให้สมาชิกสามารถกู้เงินเพิ่มเติมในส่วนของการการไปลงทุนประกอบอาชีพได้